

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР
«ІНСТИТУТ ЗЕМЛРОБСТВА НААН»

	<p align="center">СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МЕТОДИКА ДОСЛІДНОЇ СПРАВИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ПІДГОТОВКИ ДИСЕРТАЦІЙНОЇ РОБОТИ»</p> <p>Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий) Галузь знань – 20 «Аграрні науки та продовольство» Спеціальність – 201 «Агрономія» Кваліфікація – доктор філософії</p>
Компонент освітньої програми	Цикл спеціальної (професійної) підготовки
Кількість кредитів ЄКТС/загальна кількість годин	2 кредити ЄКТС / 60 годин
Семестр	1-2- й
Форма контролю	Залік
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	Основні питання з методики дослідної справи в агрономії базуються на використанні комплексу методів, заходів і способів планування та проведення польових й лабораторних досліджень, спрямованих на порівняння технологій вирощування сільськогосподарських культур, оптимізації конкретних технологічних операцій, здійснення селекційної та насінницької роботи тощо. В межах курсу здобувачі вищої освіти отримують знання щодо організації тазакладання польових дослідів та проведення супутніх досліджень і спостережень.
Мета дисципліни	Мета навчальної дисципліни «Методика дослідної справи та організація підготовки дисертаційної роботи» полягає в одержанні здобувачами вищої освіти теоретичних знань та практичних навичок з планування та проведення дослідів агрономії.
Завдання дисципліни	Завданням дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти знань з методики дослідної справи в агрономії, які базуються на комплексі методів, заходів і способів планування та проведення польових, лабораторних та інших видів досліджень, спрямованих на порівняння технологій вирощування сільськогосподарських культур, оптимізації конкретних технологічних операцій, здійснення селекційної та насінницької роботи тощо.
У результаті вивчення даної дисципліни аспіранти повинні знати:	<ul style="list-style-type: none"> ● мету, завдання та тенденції розвитку сільськогосподарської дослідної справи в Україні та за кордоном; ● основні елементи науково-дослідної роботи в агрономічній сфері – наукова проблема, гіпотеза, планування, методи і способи НДР; ● морфологічні, біолого-екологічні, агрохімічні та агротехнічні основи дослідної справи в селекції, насінництві, рослинництві; ● сучасні екологічно спрямовані, енергоощадні технології вирощування високих, екологічно чистих та якісних урожаїв польових культур в ґрунтово-кліматичних зонах України.
У результаті вивчення даної дисципліни	<ul style="list-style-type: none"> ■ науково обґрунтовано планувати схеми польових і лабораторних досліджень, формулювати наукові проблеми та шляхи їх вирішення;

аспіранти повинні вміти:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ аналізувати літературні джерела за темою дисертаційного дослідження та результати вчених різних країн за напрямом дослідження; ▪ проводити польові та лабораторні дослідження з дотриманням вимог і правил; ▪ узагальнювати одержані експериментальні дані, будувати таблиці та графіки з відображенням даних, встановлювати закономірності між різними показниками дисертаційного дослідження; ▪ проводити математичну обробку даних з використанням дисперсійного, кореляційного, регресійного, варіаційного та інших видів аналізу даних, а також застосовувати сучасні комп'ютерні програми для цієї роботи; ▪ здійснювати порівняльну енергетичну і економічну оцінку факторів і варіантів досліду для обґрунтування результатів дисертаційного дослідження. 															
Організація навчання	<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="text-align: center;">Види занять:</td> <td colspan="2" style="text-align: center;">Форми навчання:</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: center;">очна (денна, вечірня)</td> <td style="text-align: center;">заочна</td> </tr> <tr> <td>лекцій</td> <td style="text-align: center;">24</td> <td style="text-align: center;">24</td> </tr> <tr> <td>практичні</td> <td style="text-align: center;">10</td> <td style="text-align: center;">10</td> </tr> <tr> <td>самостійна робота</td> <td style="text-align: center;">26</td> <td style="text-align: center;">26</td> </tr> </table>	Види занять:	Форми навчання:			очна (денна, вечірня)	заочна	лекцій	24	24	практичні	10	10	самостійна робота	26	26
Види занять:	Форми навчання:															
	очна (денна, вечірня)	заочна														
лекцій	24	24														
практичні	10	10														
самостійна робота	26	26														
Формат дисципліни	Дисципліна викладається в очному форматі із застосуванням мультимедійних засобів. За необхідності (індивідуальні графіки, дистанційна робота) можуть бути використана платформа Zoom.															
Структура курсу	<p style="text-align: center;">Змістовний модуль 1 – РІВНІ, ВИДИ ТА МЕТОДИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ</p> <p>Тема 1. Рівні (експериментальний, теоретичний, описово-узагальнюючий) та види (фундаментальні, прикладні) наукових досліджень.</p> <p>Тема 2. Загальнонаукові методи досліджень (гіпотеза, експеримент, аналіз, синтез, індукція, дедукція, аналогія, моделювання, узагальнення).</p> <p>Тема 3. Спеціальні методи досліджень (лабораторний, вегетаційний, лізиметричний, вегетаційно-польовий, польовий, експедиційний).</p> <p style="text-align: center;">Змістовний модуль 2 – УМОВИ ПРОВЕДЕННЯ ДОСЛІДІВ. ОСНОВНІ ЕЛЕМЕНТИ МЕТОДИКИ ПОЛЬОВОГО ДОСЛІДУ</p> <p>Тема 1. Умови проведення польових дослідів. Вибір і підготовка земельної ділянки.</p> <p>Тема 2. Основні елементи методики польового дослідів. Кількість варіантів у досліді; повторність дослідів в просторі і часі; розміщення повторень; розмір, спрямування та форма дослідної ділянки; захисні смуги та їх значення. Методи розміщення варіантів у досліді (стандартні, систематичні, рендомізовані).</p> <p>Тема 3. Основні етапи планування та проведення польових дослідів. Планування схем одно факторних і багатфакторних дослідів. Планування строків спостережень. Відбирання зразків та обсягу вибірки. Підготовка площі для польового дослідів. Розбивка земельної площі відведеної під дослід. Агротехніка на дослідному полі. Документація та звітність польового дослідів.</p> <p>Тема 4. Особливості проведення польових дослідів у селекції та насінництві. Методика закладки дослідів конкурсного сорто випробування, та селекційних розсадників. Методика гібридизації, як основний метод створення вихідного матеріалу. Біотехнологічні методи в селекції рослин. Методика ведення первинного насінництва. Методи збереження сортових якостей насіння.</p> <p style="text-align: center;">Змістовний модуль 3 – МЕТОДИКА СПОСТЕРЕЖЕНЬ, АНАЛІЗІВ І ОБЛІКІВ</p> <p>Тема 1. Проведення метеорологічних спостережень (кількість опадів,</p>															

	<p>температура та вологість повітря, температура ґрунту, глибина промерзання ґрунту).</p> <p>Тема 2. Визначення фізичних характеристик ґрунту (вологість, об'ємна маса, будова, структура, стійкість ґрунтових агрегатів до розпадання у воді, водопроникність, сумарне витрачання вологи на посівах та коефіцієнт водоспоживання посівами за вегетаційний період).</p> <p>Тема 3. Визначення агрохімічних показників ґрунтового середовища (сума увібраних основ, обмінна кислотність, гідролітична кислотність, ступінь насичення основами, вміст нітратного азоту, вміст лужногідролізованого азоту, вміст рухомих форм фосфору і калію, вміст гумусу).</p> <p>Тема 4. Фенологічні спостереження.</p> <p>Тема 5. Оцінка посівів і облік урожаю.</p> <p>Тема 6. Аналіз рослинних зразків (визначення фізичних показників якості зерна і насіння, снопові зразки).</p> <p>Тема 7. Методика і організація досліджень із проблем ерозії ґрунту (водна та вітрова ерозія).</p> <p style="text-align: center;">Змістовний модуль 4 – КАНДИДАТСЬКА ДИСЕРТАЦІЯ: НАПИСАННЯ, ОФОРМЛЕННЯ, ЗАХИСТ.</p> <p>Тема 1. Підготовка до написання кандидатської дисертації та накопичення наукової інформації. Пошук та обробка наукової інформації. Вимоги до змісту і структури дисертаційної роботи. Оформлення дисертаційної роботи. Порядок захисту дисертації.</p>
<p>Методи навчання</p>	<p>Під час лекційного курсу застосовуються слайдові презентації у програмі Power Point, дискусійне обговорення проблемних питань.</p> <p>Практичні заняття проводяться у вигляді практикумів з дискусійним обговоренням проблемно-орієнтованих питань.</p> <p>Самостійна робота передбачає опрацювання додаткових джерел літератури, інформації з інтернет-сайтів, відеоматеріалів.</p>
<p>Політика навчання</p>	<p>Політика, щодо академічної доброчесності: очікується, що письмові есе здобувачів будуть їх оригінальними дослідженнями, розрахунками чи міркуваннями. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача (списування, відсутність посилань на використані джерела, фабрикація, фальсифікація, обман) є підставою для її нарахування викладачем.</p> <p>Політика, щодо відвідування занять: очікується, що здобувачі відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Здобувачі мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Відпрацювання пропущених занять згідно графіку консультацій викладача. За об'єктивних причин навчання може відбуватися в режимі он-лайн.</p> <p>Політика, щодо виконання завдань: позитивно оцінюється відповідальність, креативність, старанність здобувача.</p> <p>Політика оцінювання: засоби та критерії оцінювання прописані в робочій програмі дисципліни, розміщеної на сайті Інституту.</p>